

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2015 M. BIRŽELIO 26 D. NUTARIMO NR. 667 „DĖL
GAZOLIŲ, SKIRTŲ NAUDOTI ŽEMĖS ŪKIO VEIKLOS SUBJEKTAMS ŽEMĖS ŪKIO
PRODUKTŲ GAMYBAI, ĮSIGIJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“
PROJEKTO**

(TAP NR. 20-1428(2); TAIS NR. 20-9356(3))

2020-09-09 Nr. NV-2442

Vilnius

1. Projekto rengėja – Žemės ūkio ministerija (ŽŪM).

2. Projekto tikslas – patikslinti lengvatiniu akcizo tarifu apmokestinamų gazolių normas ir užtikrinti valstybės biudžeto netekčių, susidarančių taikant šias normas, mažėjimą.

3. Dabartinė situacija:

- Vyriausybė 2019-10-26 posėdžio protokoliniu pavedimu (Protokolo Nr. 41 2 kl.) pavedė ŽŪM iki 2020-06-15 parengti Vyriausybės nutarimo, nustatančio Gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkio produktų gamybai, įsigijimo taisykles, pakeitimo projektą, kuriuo būtų patikslintos lengvatiniu akcizo tarifu apmokestinamų gazolių normos atsižvelgiant į atnaujintas technologines korteles ir užtikrintas 15 proc. valstybės biudžeto netekčių, susidarančių taikant šias normas, mažėjimas.
- Projektas parengtas remiantis kartu su VDU mokslininkais įgyvendinto žemės ūkio, maisto ūkio ir žuvininkystės mokslinio tyrimo, siekiant apskaičiuoti ir moksliškai pagrįsti gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio produktų gamybai, kiekių vienam žemės ūkio produkto gamybos matavimo vienetui poreikį, išvadomis. ŽŪM pažymi, kad gazolių poreikis yra didesnis nei anksčiau planuota, todėl užtikrinti valstybės biudžeto netekčių mažėjimą 15 proc. nėra galimybių – subjektai, susidūrę su tokiu ženkliai gazolių kiekių mažėjimu patirtų didelių finansinių išlaidų, kaštų didėjimas galimai prisidėtų prie maisto produktų kainų augimo, t. y. gazolių normų sumažinimas 15 proc. sąlygotų labiau neigiamą poveikį, nei naudą.
- Pagal galiojančią tvarką, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras kasmet birželio 30 d. teikia Valstybinei mokesčių inspekcijai informaciją apie žemės ūkio veiklos subjektų, turinčių teisę įsigyti atleisto nuo akcizų gazolio, deklaruotus žemės ūkio naudmenų plotus, o Inspekcija nuo liepos 1 d. žemės ūkio subjektams išduoda leidimus įsigyti gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio produktų gamybai. Be to, subjektai gali papildomai įsigyti iki 15 proc. einamaisiais ūkiniais metais priklausančio gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio produktų gamybai, kiekio.
- ŽŪM pažymi, kad naujosios lengvatiniu akcizo tarifu apmokestinamos gazolių normos įsigaliojė tik nuo 2021 ūkinių metų (kurie prasidės nuo 2021-07-01), kadangi keičiant normas nuo 2020 m. būtų pažeistas teisės aktų negaliojimo atgaline tvarka principas, taip pat subjektų, savo veiklą grindžiančių šiuo metu galiojančiomis normomis, teisėti lūkesčiai.

4. Projekto esmė – siūloma:

- patikslinti Gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio produktų gamybai, kiekių vienam matavimo vienetui sąrašą ir gazolių normas (numatant padidinti normas pagal atskiras žemės ūkio produkcijos rūšis: rapsai – 9 l už ha, bulvės – 54 l už ha, daržovės – 66 l už ha, cukriniai runkeliai, pašariniai šakniavaisiai – 49 l už ha, versliniai (intensyviai prižiūrimi) sodai – 62 l už ha, versliniai (intensyviai prižiūrimi) uogynai – 79 l už ha, linai, pluoštinės kanapės – 18 l už ha, pūdymai ir trumpos rotacijos želdiniai – 32 l už ha, pievos, skirtos prekinių žolinių pašarų produkcijos gamybai – 55 l už ha, auginami grybai (*nustatyti, kad už grybus, auginamus ne stacionariuose (nuolatiniuose, ilgalaikiuose) pastatuose, gazolis neskiriamas*)

– 2 l už kv. m, galvijai – 13 l už sutartinį gyvulį (SG), kiaulės – 9 l už SG, kiti gyvūnai – 3 l už SG, sraigės – 5 l už ha, sliekai – 2 l už kv. m; sumažinti normas: grūdiniai, ankštiniai ir kiti augalai (patiriama apie 52,16 proc. biudžeto netekčių taikant lengvatines normas), už kuriuos mokamos tiesioginės išmokos – 13 l už ha, bitės, kai laikoma daugiau kaip 40 bičių šeimų – 3 l už šeimą; investi naują normą: kukurūzai pašarui – 181 l už ha; atsisakyti skirti normą už pievas ir ganyklas, kuriuose nėra vykdoma jokia aktyvi žemės ūkio veikla – tam iki šiol buvo skiriama 12 l už ha);

- pripažinti netekusiu galios šio nutarimo 2-ąjį priedą, kuriuo patvirtintas Gazolių, skirtų naudoti žemės ūkio veiklos subjektams žemės ūkio produktų gamybai papildomų kiekių 2018–2019 ūkiniais metams sąrašas;
- nustatyti, kad šis nutarimas taikomas apskaičiuojant einamųjų ūkinių metų lengvatiniu akcizo tarifu apmokestinamas gazolių normas nuo 2021 ūkinių metų (t. y. 2021-07-01).

Projekto nauda ir įgyvendinimo kaštai:

- ŽŪM pažymi, kad patvirtinus naujas lengvatiniu akcizo tarifu apmokestinamų gazolių normas bus užtikrinamas mokesstinės lengvatos taikymo skaidrumas, efektyvumas (lengvata galėtų pasinaudoti tik realia žemės ūkio veikla užsiimančiais subjektais). Be to, tam tikrų gazolio normų sumažinimas arba panaikinimas pagal proporcijos dydį atsvertų kitų normų padidinimą tiek, kad būtų užtikrintas teigiamas poveikis aplinkai, klimato kaitai;
- Projekto rengėjų pateiktuose biudžeto netekčių skaičiavimuose numatoma, kad kitais ūkiniais metais biudžeto netektys sumažėtų 6,19 proc. arba beveik 6 mln. Eur (Vyriausybės protokoliniu pavedimu numatytas 15 proc. sumažinimas);
- pažymėtina, kad Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų skirti nereikės.

5. Derinimas:

- situacija, susijusi su Projekto parengimu, pateikimu Vyriausybei, buvo aptarta 2020-07-13 ministrų pasitarime;
- Projektas suderintas be pastabų su Teisingumo ministerija, Konkurencijos taryba. Atsižvelgta į Valstybinės mokesčių inspekcijos, VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro pateiktas pastabas. Ekonomikos ir inovacijų ministerija per nustatytą terminą išvados nepateikė;
- lieka neatsižvelgta į Finansų ministerijos pastabą, kad dėl Projektu siūlomų gazolių normų pakeitimų valstybės biudžeto netektys galėtų sumažėti tik apie 5,1 proc., ir neįgyvendinus protokoliniu pavedimu valstybės biudžeto pajamos būtų iki 6,5 mln. Eur mažesnės nei numatyta 2020 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme. ŽŪM pažymi, kad dėl jau prasidėjusio proceso subjektams skiriant lengvatiniu akcizo tarifu apmokestinamo gazolio kiekius, 2020 m. biudžeto netekčių mažėjimas nebus įgyvendinamas ir numatoma, kad naujieji dydžiai bus įgyvendinami tik nuo 2021 m.;
- lieka neatsižvelgta į Lietuvos ūkininkų sąjungos, Žemės ūkio rūmų, Šakių rajono žemdirbių asociacijos pastabas (argumentai dėl neatsižvelgimo pateikti derinimo pažymoje);
- ŽŪM pakartotinai teikia Projektą, patikslintą įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės (naujų esminių pastabų neturi) ir Ekonomikos politikos grupės pateiktas pastabas.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – tiesiogiai neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje), prieš tai klausimą aptarus tarpinstituciniame pasitarime

